

מסכת מעשר שני

פרק ד

א. הַמּוֹלֵד פִּרְוֹת מַעֲשֵׂר שֶׁנִּי מִקְוָם הַיְּקָר לִמְקוֹם הַזּוֹל, או מִקְוָם הַזּוֹל לִמְקוֹם הַיְּקָר, פּוֹדֵהוּ בְּשֻׁעָר אֶקְוֹמוֹ. הַמְּבַיא פִּרְוֹת מִן הַגְּרוֹן לְעִיר, וְכֵدִי יֵין מִן הַגָּת לְעִיר, הַשְׁבָּח לְשֶׁנִּי וַיְצִיאוֹת מִבֵּיתו:

ב. פּוֹדֵין מַעֲשֵׂר שֶׁנִּי בְּשֻׁעָר הַזּוֹל, כְּמוֹת שַׁהְחַנְנוּןִי לְזַקְתָּה, לֹא כְּמוֹת שַׁהְוָא מַזְכָּר. כְּמוֹת שַׁהְשְׁלַחֲנִי פּוֹרֶט, וְלֹא כְּמוֹת שַׁהְוָא מַצְרָפָ. וְאֵין פּוֹדֵין מַעֲשֵׂר שֶׁנִּי אַכְסָּרָה. אֵת שְׁזַמְּיוֹ יְדוּעִים, יְפָדָה עַל פִּי עַד אַחֲרָ. וְאֵת שְׁאֵין דְּמַיּוֹ יְדוּעִים, יְפָדָה עַל פִּי שְׁלַשָּׁה, כְּגֹון הַיֵּין שְׁקָרָם וַיִּפְרֹת שַׁהְרָקִיבּוּ וַיִּמְעוֹת שַׁהְחַלְיָאוּ:

ג. בַּעַל הַבֵּית אֹמֵר בָּסְלָע וְאַחֲר אֹמֵר בָּסְלָע, בַּעַל הַבֵּית קְוִידָם, מִפְנֵי שַׁהְוָא מַזְסִיף חַמְשָׁ. בַּעַל הַבֵּית אֹמֵר בָּסְלָע וְאַחֲר אֹמֵר בָּסְלָע וְאָסָר, אֵת שְׁלָל סְלָע וְאָסָר קְוִידָם, מִפְנֵי שַׁהְוָא מַזְסִיף עַל הַקְּרָנוֹ. הַפּוֹדֵה מַעֲשֵׂר שֶׁנִּי שְׁלָלוּ, מַזְסִיף עַלְיוֹ חַמְשִׁית, בֵּין שַׁהְוָא שְׁלָלוּ וּבֵין שְׁגַנְטוּ לוּ בְּמִתְנָה:

ד. מְעֵרִיםִין עַל מְעֵשָׂר שְׁנִי. בַּיּוֹצֵא, אָמֵר אֲדָם לְבָנָו וְלִבְתָּו הַגָּדוֹלִים, לְעַבְדוּ וְלִשְׁפְּחַתְּוּ הַעֲבָרִים, הַיְלָד מְעוֹת אֵלוֹ וְפֶה לְזֹה מְעֵשָׂר שְׁנִי זֹה. אֲכָל לֹא יֹאמֶר כֵּן לְבָנָו וְלִבְתָּו הַקְּטָבִים, לְעַבְדוּ וְלִשְׁפְּחַתְּוּ הַכְּנֻעָנים, מִפְנֵי שִׁירְדוֹ בִּידּוֹ:

ה. הִיא עוֹמֵד בָּגָרוֹ וְאֵין בִּידּוֹ מְעוֹת, אָמֵר לְחֶבְרוֹ, הַרְיִ הַפְּרוֹת הַאֵלֹה גְּתִינִים לְזֹה בְּמִתְנָה. חֹזֵר וְאָמֵר, הַרְיִ אֵלֹה מְחַלְּיוֹן עַל מְעוֹת שְׁבָבִית:

ו. מֵשָׁה מִמְּנוּ מְעֵשָׂר בָּסְלָע, וְלֹא הַסְּפִיק לְפָדוֹתָו עַד שְׁעַם בְּשִׁפְּתִים, נוֹתֵן לוֹ סְלָע, וּמְשַׁתְּפֵר בָּסְלָע, וּמְעֵשָׂר שְׁנִי שְׁלֹו. מֵשָׁה מִמְּנוּ מְעֵשָׂר בְּשִׁתִּים, וְלֹא הַסְּפִיק לְפָדוֹתָו עַד שְׁעַם בָּסְלָע, נוֹתֵן לוֹ סְלָע מְחַלְּיוֹן וּסְלָע שֶׁל מְעֵשָׂר שְׁנִי שְׁלֹו. אִם הִיא עַם הָאָרֶץ, נוֹתֵן לוֹ מְדֻמָּאי:

ז. הַפּוֹדֵה מְעֵשָׂר שְׁנִי וְלֹא קָרָא שֵׁם, רַبִּי יוֹסֵי אָמֵר, דַיּוֹ. רַבִּי יְהוֹדָה אָמֵר, צְרִיךְ לְפִרְשָׁה. הִיא מְדַבֵּר עַמּוֹדָה עַל עַסְקֵי גַּתָּה וּקְדוּשֵׁה, וְנַתֵּן לָהּ גַּתָּה וּקְדוּשֵׁה וְלֹא פִרְשָׁה, רַבִּי יוֹסֵי אָמֵר, דַיּוֹ. רַבִּי יְהוֹדָה אָמֵר, צְרִיךְ לְפִרְשָׁה:

ח. הַמְּגִיחַ אָסָר וְאָכַל עַלְיוֹ חָצִיו, וְהַלְךְ לְמִקְומָם אַחֲר וְהַרְיִ הוּא יֵצֵא בְּפָנָקִיוֹן, אָכַל עַלְיוֹ עַד אָסָר. הַמְּגִיחַ פָּנָקִיוֹן וְאָכַל עַלְיוֹ חָצִיו, וְהַלְךְ

למקום אחר והרוי הוא יוצא באסֶר,أكل עליו עוד פָּלָג. המביך אַסֶּר של מְעֵשֶׂר שְׁנִי, אָכֵל עַלְיוֹ אַחֲד עַשֶּׂר בָּאַסֶּר וְאַחֲד מִמְּאָה בָּאַסֶּר. בית שְׁמָאי אָמְרִים, הַכֵּל עַשְׂרָה. וּבֵית הַלְּל אָמְרִים, בּוֹדָאי אַחֲד עַשֶּׂר, וּבְקָמָאי עַשְׂרָה:

ט. כל המעות היפותאים, הרוי אלו חלין, אָפָלוּ דִינָר זָהָב עם הקְסָף ועם המעות. מצא בתוכן חרש וכתווב עליו מְעֵשֶׂר, הרוי זה מְעֵשֶׂר:

י. המוצא כלי וכתווב עליו קרבנו, רבוי יהודא אומר, אם היה של חרס, הוא חלין ומה שבתוכו קרבנו. ואם היה של מפכת, הוא קרבנו ומה שבתוכו חלין. אמרו לו, אין דרכה בני אדם להיות כונסין חלין לקרבנו:

יא. המוצא כלי וכתווב עליו קו"ף, קרבנו. מ', מְעֵשֶׂר. ד', קָמָאי. ט', טבל. ת', פְרוּמָה, שבשעת סכנה היה כותבין ת' פחת פְרוּמָה. רבוי יוסי אומר, כלם שמota בני אדם הם. אמר רבוי יוסי, אָפָלוּ מצא חבית והיא מלאה פירות וכתווב עליה פְרוּמָה, הרוי אלו חלין, שאני אומר אַשְׁפָּקָד קִיתָה מְלָאָה פִרְתָּה פְרוּמָה, וכפנה:

יב. האומר לבנו, מְעֵשֶׂר שְׁנִי בָזָוִית זו, וממצא בזווית אחרת, הרוי אלו חלין. היה שם מנה וממצא מאתים, השאר חלין. מאתים וממצא מנה, הַכֵּל מְעֵשֶׂר:

